

ข้าวโพดหวานลูกผสมพันธุ์ใหม่

เพื่อชาวใต้

ฉลอง เกิดศรี และ สมพงษ์ ทองช่วย

ภาคใต้มีการปลูกข้าวโพดหวานกระจายทั่วไปทั้ง 14 จังหวัด โดยปลูกมากในพื้นที่ภาคใต้ทางฝั่งตะวันออก จังหวัดที่มีการปลูกมากที่สุด คือ สุราษฎร์ธานี รองลงมาคือ สงขลา นครศรีธรรมราช และนราธิวาส ตามลำดับ ภาคใต้ทางฝั่งตะวันตกมีการปลูกมากที่สุดที่จังหวัดสตูล รองลงมาคือ ตรัง เกษตรกรทุกพื้นที่ดังกล่าวปลูกข้าวโพดหวานในช่วงหน้าแล้ง ภายหลังจากทำนา ประมาณร้อยละ 45-60 ปลูกโดยอาศัยแหล่งน้ำธรรมชาติ และส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย

ราคาเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จาก 250-500 บาท/กิโลกรัม เมื่อประมาณ 4-5 ปีที่ผ่านมา เป็น 500-850 บาท/กิโลกรัม ในปัจจุบัน ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตต่อไร่สูง นอกจากนี้ การขาดแคลนเทคโนโลยีที่เหมาะสม ทำให้ผลผลิตต่อไร่ต่ำ ผลผลิตไม่เพียงพอ รวมทั้งคุณภาพของผลผลิตไม่ตรงกับความต้องการของผู้รับซื้อ ความผันผวนในด้านราคาผลผลิต ทำให้เกษตรกรมีกำไรน้อย

ศูนย์วิจัยพืชไร่สงขลา (ปัจจุบันคือศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสงขลา) สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 8 ได้ดำเนินการปรับปรุงพันธุ์ข้าวโพดหวานมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 โดยเริ่มจากการสร้างประชากรพื้นฐาน และการนำสายพันธุ์ผสมตัวเองช่วงแรกๆ จากศูนย์วิจัยพืชไร่นครสวรรค์ และศูนย์วิจัยพืชไร่เชียงใหม่ เข้ามาสกัดเป็นสายพันธุ์แท้ จากนั้นได้ทดลองพัฒนาลูกผสมและประเมินสมรรถนะการผสมของสายพันธุ์แท้ จากการทดสอบศักยภาพของลูกผสมเดี่ยวที่พัฒนาขึ้น พบว่า ข้าวโพดลูกผสมเดี่ยวจำนวน 2 ลูกผสม ที่เกิดจากสายพันธุ์แท้ จำนวน 3 สายพันธุ์ ได้แก่ CLeio817 CLeio838 และ CLeio856 ให้ผลผลิตสูงและคุณภาพบริโภคน่าสนใจใกล้เคียงกัน โดยให้ผลผลิตฝักสดเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1,800-2,600 กิโลกรัมต่อไร่ และมีลักษณะตรงตามความต้องการของตลาดฝักสดในภาคใต้

เพื่อให้ข้าวโพดหวานลูกผสมสายพันธุ์ใหม่ที่จะผลัดกันออกมาเป็นพันธุ์แนะนำของกรมวิชาการเกษตร ในปี พ.ศ. 2544 เป็นพันธุ์ข้าวโพดหวานของเกษตรกรชาวใต้อย่างแท้จริง โดยเกษตรกรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการคัดเลือกพันธุ์ ดังนั้นเมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2553 ที่ผ่านมานี้ จึงได้มีการจัดงาน “วันข้าวโพดหวานพันธุ์ใหม่เพื่อเกษตรกรภาคใต้” ขึ้นที่ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสงขลา มีเกษตรกรจาก 5 จังหวัดชายแดนใต้และเกษตรกรจากจังหวัดพัทลุง และจังหวัดตรัง รวมทั้งตัวแทนพ่อค้าคนกลางผู้รับซื้อข้าวโพดหวาน ตัวแทนผู้บริหาร นักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิด้านการปรับปรุงพันธุ์ข้าวโพดเข้าร่วมงานดังกล่าว ประมาณ 500 คน โดยได้มีแปลงปลูกรวบรวมพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมที่มีการปลูกเชิงการค้า ทั้งของเอกชนและหน่วยงานราชการ 10 พันธุ์ ทำการปลูกเปรียบเทียบกับสายพันธุ์ลูกผสมของศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสงขลาจำนวน 14 สายพันธุ์ ให้ผู้เข้าร่วมงานเข้าเดินชมในแปลงปลูกและให้คะแนนสายพันธุ์ที่ตนเองชอบที่สุด 8 สายพันธุ์ โดยดูจากลักษณะการเจริญเติบโตทางลำต้น การให้ฝัก ขนาดและลักษณะฝัก จากนั้นมีการให้สุ่มชิมข้าวโพดหวานต้มทุกสายพันธุ์และให้คะแนนสายพันธุ์ที่ตัวเองชอบบริโภคที่สุดเพียง 1 สายพันธุ์